

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clara Et Praeclara Methodus Parandæ Eloquentiæ,
Secundùm Doctrinam & Præcepta Cypriani Soarii è
Societate Jesu, Ad Captum Et Praxim Faciliorem
Accommodata**

Worpitz, Georg

Coloniæ Agrippinæ, 1700

§. 2. Fundame[n]ta artis hujus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68908)

qui epistolas de rebus maximis quaternas, pariter dictabat aliis, ipse manu sua quintam exarabat; ac si calamus deponeret, septenis non impar erat. Denique ne longior sim, potest quis Bibliothecam integram perlegere, ac verbotenus, quorum voluerit recordari, ac de memoria in aures, vel chartam effundere: ita enim lectione Patrum Catenam auream Doctorem Angelicum concinnasse ferunt.

Verum, quisquis hæc atque alia assequi cupit, laboris in principio, tædiique sit patiens, memor nihil eximium in trivio obvenire, sed in arduo positum esse, quo adepti, dulce est meminisse laborum. Duarum hebdomodarum spatium ad *cognoscendam* praxim sufficere asserit, qui eam professus est palam Lambertus Schenkelius: indè usum exercitationemque assiduum requirit sex mensium spatium, & tum facile, (verba ejus sunt) tam celeriter, tam copiosè tibi occurrent memorandorum figuræ, quàm facile dum aliquid scribis literarum alphabeticarum tibi suppæunt notæ.

§. 2. *Fundamenta artis hujus.*

Simonides, ut loquitur Cicero l. 2. de Oratore, invenisse fertur ordinem esse maximè, qui memoriæ lumen afferret. Itaque iis, qui hanc partem ingenii exercent, locos esse capiendos, & ea quæ memoriâ tenere velint, effingenda animo, atque in his locis collocanda: Sic fore, ut ordinem rerum, locorum ordo servaret, res autem ipsas rerum effigies

notæ

notaret: Sic Tullius. Quare fundamenta hujus artis sunt *loci imagines*, *ordo locorum* & *imaginum*, denique *praxis*, sive ipsum exercitium. *Loci* sunt imaginum receptacula, ac velut scrinia, in quibus imagines conservandæ reponuntur. *Imagines* (quas aliqui per contemptum idola mentis, alii phantasmata vocitant) sunt simulacra, similitudines, signa & notæ rei illius quam volumus meminisse. *Ordo* qui ad utrumque requiritur, est series certa, quâ loci, & in locis imagines collocantur. *Praxis*, in qua hic plurimum situm est, est assidua locorum, & in locis positarum imaginum perlustratio, quæ non fit oculis corporeis, sed mente, quando repetita, iterataque cogitatione, & super locos, & super imagines in iis collocatas nos reflectimus. Ita nimirum etiam hæc ars memorandi imitatur naturam: nam quemadmodum naturali memoriæ facilè sores quàm plurimæ offerunt, si ordine suo sint digestæ, & oculis corporeis perlustratæ, ut si Mercator merces, Pharmacopœus vasa, Pyxides lagenas &c. opifex instrumenta, Typographus characteres, Bibliophilus libros suâ serie, suas in classes, & loculamenta disposita habeat, eaque oculis, atq; usu sæpius percurrat facilè rei dum necessaria est, reminiscitur, & quo loco sita sit meminit, ut etiam in tenebris arripere valeat. Sic artificialis, & loca, & res in locis suo ordine disponit, ac frequenti revolutione familiares, ac perfectas sibi reddit, ut, dum

usus fert, in pro, aptu habeat. Experimur id-
 ipsum in aliis, quæ memoriâ naturali tenemus,
 dum enim redimus in locum, aut illius remi-
 niscimur duntaxat, mox reviviscit, imago per-
 sonarum, cum quibus illic olim fuimus, spe-
 cies item temporis dictorum, actorû &c. Nec
 alia ratio est, cui quæ ipsi scripsimus, iisdem in
 chartis, quibus scripsimus, facilius memoriæ
 mandemus, quàm quòd loci quandam im-
 pressionem, atque in iis, characterum, habeat
 memoria. Undè fit manifestum naturæ pror-
 sus conformem esse, hanc artem memorandi,
 atque ad naturalem perficiendam, aut ad ju-
 vandam (si debilis est) esse accommodatissi-
 mam. Habet tamen hoc præ illa, ut quòd no-
 bilior est, & compendiosior, eò sit difficilior:
 illa enim adjuvatur à sensibus [hinc & canis
 domûs meminit, in qua fuste acceptus est]
 qui quo vivaciùs res abjectas referunt, ut ri-
 sus, & auditus, eò easdem faciliùs menti im-
 primunt. At hæc à sensibus abstracta est, &
 imaginatione rerum sensibilium à potiori
 (nam etiam locos sicut & imagines reales &
 veras assumere potest, ut postea visuri sumus)
 se adjuvat; in modum enim rerum sensu per-
 ceptibilium sibi loca & imagines in locis ef-
 fingit, atque exprimit. Unde quemadmodum
 intelligentem necessè est phantasmata specu-
 lari juxta Philosophum l. 3. de anima, ita &
 memorantem. Quod quidem etiam naturali
 memoriæ usu venit, dum res spirituales, aut
 visui non subjectas v. g. Deum, Angelum, sub

stantiam, & res absentes concipit: quã ex causa proximè ad sensuum objecta accedit utraq; cum ad eorum similitudinem res suas efformet, & repræsentet. Confirmare placet hæc omnia Angelico D. Thomæ discursu, 2. 2. q. 49. a. 1. ad 2. ubi ait: Sicuti prudentia aptitudinem quidem habet ex natura, sed ejus complementum est exercitio, vel gratiã, ita, ut Tullius dicit in sua Rhetorica: memoria non solùm à natura proficiscitur, sed etiam habet plurimùm artis & industriæ. Et sunt quatuor per quæ homo benè proficit in memorando: quorum primum est, ut eorum, quæ vult memorari, quasdam similitudines assumat convenientes, nec tamen omninò assuetas; quia ea, quæ sunt inconsueta, magis memoramur, & sic in eis animus magis ac vehementiùs detinetur. Ex quo fit, ut eorum quæ in pueritia vidimus, magis memoremur. Ideo autem necessaria est hujusmodi similitudinum, aut imaginum inventio, quia intentiones simplices, & spirituales faciliùs ex animo elabuntur, nisi quibusdam similitudinibus corporalibus alligentur: quia humana cognitio potentior est circà sensibilia. Secundum, ut homo ea, quæ memori-ter vult tenere, suã consideratione ordinatè disponat, ut ex uno memorato facilè ad aliud procedatur. Undè Philosophus de memoria: à locis videmur reminisci aliquando. Causa autem est, quia velociter ab alio in aliud veniunt. Tertium, ut homo solitudinem

(ne scilicet unum in locum imagines rerum confundantur) apponat, & affectum adhibeat ad ea quæ vult memorari, quia quantò aliquid magis fuerit impressum animo, tantò minùs elabitur. Unde Tullius dicit in sua Rhetorica, quòd solitudo conservat integras simulachrorum figuras. Quartum quòd ea frequenter meditemur, quæ volumus memorari. Unde Philosophus de memoria, quod meditationes (assiduæ mentis exercitationes) memoriam salvant, quia ut in eodem libro dicitur: consuetudo est, quasi natura: unde multoties, quæ intelligimus, citò reminiscimur, quasi naturali quodam ordine, ab uno ad aliud procedentes. Hactenus D. Thomas, ad cuius doctrinam, quoad qualitatem locorum, imaginum & ordinis procedemus in sequentibus.

§. 3. De Constructione locorum & eorum conditionibus

Copia mercium præsertim grandium amplam exigit officinam, & in ea receptacula non pauca; sic & rerum memorandarum, quia sunt quàmplurimæ. Oportet, inquit Author ad Heren. l. 3. multos comparare locos, ut in multis locis multas imagines collocemus. Eligendus itaque locus amplissimus, qui rerum varietate distinctus, varias quoque imaginibus reponendis præbeat sedes. Metrodorus teste Plinio l. 7. c. 34. & Ciceron. l. 1. Tuscul. quæst. locos in duodecim signis Zodaici per quos sol meat, invenit, eoque

trice